

Românul

Alpăealăului

Apare săptămânal de luni și zilele după sărbătoare zilnic. — Redacția și Administrația
Strada Românei No. 6. Telefon No. 156

Ziar de propagandă națională

Abonamentul pe an 890 L., pe jumătate de an 400 L., pe un sfert 200 L., pe lună 70 L., iar pt. Primării și Autorități 1000 L. pe an.

Din doleanțele învățătorimiei

Cele mai nobile străduințe pentru propaganda noastră culturală la sate, se ciocnesc și se impiedecă intotdeauna, de obsta-colele administrative școlare, che-mate să formeze acțiunea desinteresată a învățătorimiei noastre.

S'au luat dispoziții și măsuri de organizare a unor confe-rențe învățătoarești la sate, în scopul tratării publice, a diferitelor probleme de interes obștesc.

Din prilejul acestor conferințe publice, învățătorimea noastră organizată și împărțită pe secții, este obligată sub sanctiunea amendei bănești, să participe, venind dela orice depărtări.

Pentru cheltuelile efective de deplasare Ministerul Instrucției, a aprobat înscrierea în bugetul fiecărei comune, o sumă anumită în acest scop.

Invățătorii își fac conștiențios datorința, dar, nici când nu văd un ban, din cheltuelile ce le fac și care sunt prevăzute și promisi.

Cu ocazia compunerii bugetului comunal, să ia între cheltuelile comunale și aceasta poziție, de interes public cultural.

Înțăță insă, că Direcționarea Ministerului de Interne Secția finanțieră, rade fără cîutare din bugetul comunal această sumă, dispusă și ordonată de Ministerul Instrucției.

Și astfel, unul dă, altul ia cu cealaltă mână și până una alta, învățătorul, care din lea de mi-

zerie, nu-i mai ajunge și pentru spese de deplasare în interes cultural, se pomenește amendat.

Este o anomalie aceasta contradicție între Ministerul, pe spațele și în sarcina dascălului, obligat la conferințe culturale.

Apostolatul, ori cît ar fi de nobil și bine priceput de învățătorimea noastră, are și el o limită, care nu poate întrece jertfele materiale a nimării.

Propaganda noastră culturală, înfăptuită de învățătorul sărac, trebuie sprijinită cu toate eforturile din partea celor chemați.

INSEMNAȚII DE-O ZI

Ultimul adio ..

Arad, 23 Februarie.

Clopotele răsună în tot orașul, — jeliușesc pe acela, care a fost fața neamului și care a plecat să-si preia locul lângă celelalte comori îngropate, comori, ce înfrumusețau chipul frumos a tinerii regine: România Mare.

— Crudă este omenirea, — ori prea miloșal! — Cum de poate privi, așezarea în pământ, unde total se mistuiește, este prada puterii, — a celui sau celor, cari, un sulet, un trup și un sânge au fost cu ei?

Ce sentimente de profundă durere: să vezi în neputință însoțitoare, un trup, care, era idolizat și prea iubit or, să-i vezi ochii, lipsiți de lumină, la privirea căror orice putere se încătușă. — Or, să te uiți la buzele palide și părăsite de dulcea voce, ce le mână!

Clopotele răsună, nașunea te inconjoară cu ochii plini de lacrimi, și Tu, care ai avut puterea de a fermea cu grău, Grozăvescule îmbulat nostru, Tu tac... și... ne părăsești... fără a ne grăbi!

Zilele acestea s-au închis câteva școale din Arad din pricina... „gripei”. Cu acest prilej s'a adeverit, că drăguța de „gripă” purcede uneori și cam de pe acolo, de unde ar trebui să vină de altfel tocmai asanarea differitelor „gripe” ale societății din zilele noastre.

Temperatura scăzută din zilele acestea a adus — natural — și un pic de gurui, care totdeauna este tovarășul nedespărțit al vremii reci. Nu înțelegem însă prin ce minune acesti gurui și putut avansa aşa deodată la rangul de molimă? Mă rog, căte decese s-au înregistrat din pricina acestui musafir „teribil”? Sau dacă decese n-au fost, cel puțin să se arate căte cazuri de îmbolnăviri grave s-au constatat? Ori dacă nici de acestea nu prea sunt, atunci cel puțin căci „bolnavii de gripă” stau culcași în pat și nu umblă pe stradă? Căci dacă se ia o dispoziție oficială, — înțelegem serioasă, — atunci negreșit aceea trebuie să se întemeieze pe realitate, nu pe fictiuni și pe hatăruri?

Si — ciudat lucru: Dacă gripa în adevăr este o realitate în orașul nostru, cum se explică faptul că ea este molipsitoare numai pentru unele școale și nu pentru toate, întrucât numai unele au fost închise? Ei, dar ce săli? Poate va veni încurând ordin să se închidă toate școalele, ba poate se vor închide și toate biourile, atelierele, fabricile, prăvăliile, și... Doamne ferește, poate... varielele, chantanturile, cafenelele, crășmele toate, toate... în sfârșit totul închis. Si dacă-i aşa, de ce să nu se dea ordin ca nici pe străzi să nu se văză (ziua) lipenie de om, ci toată lumea să stea acasă, cu nasul vârât după sobă, ca nu cumva să se molipsească de... gurui, care la Arad se chiamă „gripă” cu atribute de molimă. Ba am propune să se dea știre în toată țara, că Aradul e strănic de contaminat și deci nimeni să nu-și mai pună piciorul

Gripa și... școalele din Arad

aici, până când nu s'o alege ceva de noi!

Dar să lăsăm posibilitățile (căci la noi nu prea se găsesc imposibilități) — și să revenim la cele întâmplări. Nu prea știm căi elevi suferă în adevăr de gripă, întrucât acest lucru nu l-au prea putut constata nici medicii. În schimb însă întâmplările recente s-au însărcinat să ne dovediască, că mulți dascăli suferă de... gripa vacanțelor, — care, cum s'a văzut este cu adevărăt molipsitoare și se răspundește cu repeziciune radiofonică. Căci, ce altă poate dovedi faptul, că anumite persoane didactice îndeamnă elevii să nu vină la școală, — ori chiar îi trimiț acasă din școală, fără aviz medical, — sugerându-le că sun bolnavi? Ori poate nu-i aşa? (De când, mă rog, dascălul este toțodată și medic?) Si apoi, directorii școalelor cu mulți elevi absenți, cercetați au oare — și nu superficial — cauza adevărată a absențelor, înainte de a-și da avizul către organele sanitare? Dar directorii, cari conștient au date fictive privitoare la numărul și cauza absențelor, ce au de spus la constatarea de mai sus? Si mai ales ce ar spune aceștia din urmă, dacă vreunui medic cu răspundere i-ar veni aşa cumva ideea de a face o razie, întrând din casă în casă la elevii arătați ca bolnavi, și ar constata că nici unul nu are gripă, că abia își colează unul și atins puțin de gurui și că majoritatea elevilor absenți dela școală stau acasă ori se plimbă pe stradă, sănătoși tun?

Constatările de mai sus — aşa ipărate cum sunt — sunt efectul celei mai adânci dureri sufletești a unui dascăl, care — în zilele acestea de materialism feroce, de neîmplinirea datoriei, de lipsă de însuflare pentru viitorul neamului, de demoralizare și corupție pe toată linia, etc. etc. — mai avea naivitatea să credă că singură școală a mai rămas ultimul no-

Vrăbioiul alb

Intocmai căsi vrăbioiul alb în lumea păsărilor, el este un adevărat fenomen în lumea comparabilelor. Fotografia lui a fost trimisă la reviste matematice și financiare și reproducă de scolo de marii cotidiani interne și străine (în acestea din urmă fotografia nu mai avea nici un pic de asemănare cu originalul). Această celebritate a dobândit-o Fritz Mayer, după ce a făcut o strălucită dovdă că el poate înmulți două numere de căte șapte cifre cînd deodată produsul, fără să mai facă cele șapte înmulțiri parțiale. A fost supus unui examen în fața unei comisii de matematician, între care se stăruase intenționat și un doctor de boli nervoase. Comisia examinătoare a luat măsuri foarte severe de pază și examenul a avut loc într-o sală, unde nu era decât o tabă neagră și bucală de creiă și un burete. Înainte de a primi creia și buretele din mâna unui membru al comisiei, Fritz Mayer a fost supus unei stricte percheziții

corporale, fapt care i-a produs o deosebită plăcere, căci rădea cu un râs mandru de academician. După aceste măsuri de precauție absolut de prisos, unul din membrii comisiunii a scris pe tablă, unul sub altul, două numere de căte șapte cifre, pregătite în ascuns de mai înainte. Numerele erau astfel alese, încât să nu prezinte nici o simetrie de formă care ar fi putut să ușureze calculul, ci dimpotrivă numere ca de pildă 7523648 de înmulțit cu 8065426. Îi Fritz Mayer, fără a privi mult la ele, cu o prefăcătură emoție, a scris dedesubt produsul, ca și cum un diavol îl ar fi suflat la ureche. Comisia a făcut probă în vre-o jumătate de oră și cu un sentiment de grosă a constatat că în adevăr atât trebuia să iasă. După aceia, membrii comisiei i-au dat pe rând alte numere pe care Fritz Mayer le înmulțea imediat, având aerul că face o adunare și nu o înmulțire. Medicului și văzilei templete, încheiară cuvenitul proces verbal a că-

rui publicare i-a adus lui Fritz Mayer felicitări, înaintare, oferte de posturi mai bune, ba chiar și o propunere de căsătorie. Totuși el a rămas și mai departe la postul său, dând încă odată dovdă de credință germană, cu care el se mândrea adesea.

Mulți au dorit să găsească o explicație a acestui fenomen neobișnuit. Fritz Mayer însuși dă o explicație destul de încurcată, care poate să fie și cea adevărată. El spune, că atunci când scrie produsul celor două numere de căte șapte cifre, de fapt face calcule parțiale ale căror rezultate, deși nu le scrie, și licăresc o clipă înaintea ochilor în coloane de cifre, fiecare în una din cele șapte culori ale spectrului solar; și, cum el are o deosebită îndemnare în facerea calculelor, imaginea de o clipă a rezultatelor parțiale de cifre colorate îi dă ușor rezultatul final pe care îl scrie.

De altfel Fritz Mayer este renumit și prin metoda lui originală de predare gramaticii limbii germane. În această metodă, ca mijloc principal de a face pe elevi să intuiască regulile de gra-

matică servesc degetele dela cele două mâni. Prin diferite mișcări și combinații ale degetelor între ele, Fritz Mayer construiește în imagini toată gramatica morfologia și sintaxa. Pentru a răspândi această metodă, el a tipărit planșe colorate pe care se văd tot felul de impletituri și sirămbături de degete. După el, metoda e foarte simplă și practică. După el! Pentru noi ceialalți, este o artă înrudită cu magia sau boscăria.

Probabil că Fritz Mayer vede toată lumea printre degetele lui, în nestorinică mișcare și în combinații de cifre colorate cu toate culorile cucurbeștilor.

Nu e de mirare deci că vrăbioiul alb a atrăs mai întâi atenția acestui om ciudat.

În ziua de 15 Noemvrie 1927... Fritz Mayer se întorcea dela serviciu la ora 1, la emiază. Mergea cu pas grăbit să ajungă mai repede la biru unde îl aştepta halba obișnuită și un prânz bogat. Înainte repede privind prin ochiuri drept înaintea lui. Pe drum își aminti de un calcul făcut în acea zi

stru sănătuar nealins încă de atâlea și atâlea „gripe“ ale societății noastre. Să, Doamne, a trebuit să vină și această clipă — după atâlea altele — când... oh, mă culremur, s-o spun... când mi-s-a spulberat și ultima nădejde: credința în curățenia șoalell!!

Să dea Dumnezeu, că acest șipăt al disperării să trezească ecoul cuvenit cel puțin în acele suflete dăscălești, cari nu s-au pierdut încă cu total. Un dascăl.

Balul sinistraților

Organizarea grandiosului bal ce va avea loc în ziua de 1 Martie în sălile Palatului Cultural, a deșteptat deja interesul întregului public arădan.

Mulți au venit deja după biletete și invitații la dir. Palatului Cultural. Anunțăm on. public că biletele se vor pune în vânzare de către Librăria Diecezană și paternitatea Sándor.

Comitetul își dă totată silință să trimită invitată fiecaruia, dacă însă cineva nu ar primi invitată să nu o ieiea de rea voință, ci asta s-ar datori trecerii cu vederea sau că ne lipsește adresa exactă a respectivilor.

Lumea de altcum este invitată și prin placatele ce s-au afișat.

Comitetul restrâns al balului este compus din domnii dr. Lazar Nichi, Aron Petruțiu, Sabin Stefanu și Inocențiu Langa.

Dr. L. Nichi este însărcinat cu aranjarea sălilor precum

și distribuirea alimentelor ce încurg din Arad și județ, celor trei restauratori ce vor servi publicul.

Dr. Aron Petruțiu dispune a supra distribuirii biletelor și invitărilor. Dr. Stefanu este încrezător să contactul cu comercianții din loc pentru alimente și beuturi, tot dându-se îngrijeste de procurarea tacămurilor necesare bufeturilor.

Dr. profesor Langa are rolul de a organiza tinerimea dansantă pentru o propagandă cât mai intensă, va face primirea oaspeților și împreună cu Comitetul tinereții va fixa ordinea de dans și angajarea muzicilor pentru seara balului.

Întreaga acțiune de ajutorare a sinistraților se face sub patronajul Doamnei Clotilda Averescu și probabil va lua parte la acest bal însuși dr. prim-ministrul, generalul Averescu.

Comisiunea IV. Camera 20: Orașul începând cu Eminescu, Moise Nică și toate străzile piețelor A. Iancu până în Bulevardul Carol și Catedralei până în Șaguna.

Comisiunea V. Camera 18, Orașul și Șarcad, cuprins între străzile Bulevardul Carol, Gh. Lazăr, Berișiu, Gojdu, Str. Sava, Brumărel, Remus, Statescu și apa Mureșului.

Comisiunea VI. Camera 28: Suburbii Părneava din str. Gen. Coanda până în Șaguna și apa Mureșului iar Șarcad parte cuprinsă între străzile Delavrancea, R. Velciu, Cogălniceanu, Brumărel, Statescu, apa Mureșului și Șaguna.

În ierarhul menționat și înaintea comisiunilor indicate contribuabilitii sunt obligați să prezinte cu toate acete de care disponă și sunt datori să da lămuriri necesare și cerute pentru stabilirea legală a impozitelor ce se vor fixa.

— Maica Precista să vă ajute! — îngăimărat cărătorii în inconștiență lor, făcând închinăciuni exagerat de umile. Fritz Mayer străns din umeri și plecă mai departe. Deodată zbrri vrăbioiu alb ca un bulgăraș de zăpadă făcu un zbor scurt și se infispe la cătiva pași mai încolo. Acum îl vedea foarte bine: era o vrăbie albă, din weisser Sperling! Fritz Mayer se opri din mers, își scoase tacticos ochelarii, îl stersese cu batista și după ce îl puse la loc se uită lung, lung, căci cum ar fi observat cine și ce raritate științifică sau artistică. Curiozitatea lui și curiozitatea diferitor trecători care se opreau unul către unul și se uitau cu un vădit dispreț la vrăbioiu cel alb. Măcar că era alb, pentru ei vrăbioiu era tot vrăbioiu — e păsărică fără druri și fără valoare.

Fritz Mayer însă simțea în inimă un fior de rară și înaltă plăcere. Acum el calcula cum ar putea să aibă în mână această păsărică prea interesantă. Ar fi vrăiu să îngrijescă păsări la moarte și apoi să o impăzeze și să o doneze muzeului local. În jurul lui

Dela „Societatea Mormintele Eroilor“

„Societatea Mormintele Eroilor căzuți în războu“ Comitetul Județean Arad de sub președinția P. S. S. Dr. Grigore Gh. Comşa Episcopul Aradului, și dl general I. Prodan Comandanțul Diviziei I. Cavalerie, va lăsa adunarea generală anuală între 5—20 Aprilie 1927 în ziua care se va fixa ulterior și se va anunța prin presa locală.

La aceasta adunare generale vor participa toți membrii Societății. Membrii Societății sunt:

1. Membrii donatori, aceia cari vor face Societății o donație de peste 1000 Lei.

2. Membrii activi, aceia cari vor cere să fie primiți ca membri în Societate plăind o cotizație de cel puțin 24 lei anual.

3. Membrii de drept sunt părinții, soții și copiii eroilor căzuți în războu, plata cotizației fiind facultativă.

Inscrieri de membri se pot face zilnic în orele de dinainte de masă, în biroul Comitetului Executiv Județean, edificiul Primăriei camera 55.

Aceia cari reflectăază să fie înscriși ca membrii de drept sunt rugați să prezinte la înscriere și acte doveditoare, că părinții, soții sau copiii lor au căzut în războu.

Toși aceia cari se înscriu membrii sau fac donațuni, sunt rugați să ceară la birou chitanță legală pentru sumele plătite.

Donaționi, oricât de neînsemnată, se chiteză cu mulțumită și se vor inscrie în cartea de aur a societății.

Cu acest prilej aducem totodată văile noastre mulțumiri acelor ziare,

cari ne sprijină în inițiativa noastră și Vă rugăm, Domnule, Director, că să ne dați și în viitor tot concursul.

Comitetul Executiv Județean Arad.

Şeful serviciului executiv
Căpitanul N. Popovici.

*
Domnișoara Szidi Stahl dela librăria Kerpel, s-a remarcat prin o deosebită înțelegere a scopului Soc. Mormintele Eroilor, adunând cele mai multe inscrieri de membri.

Domnul Koch Daniel, în afară de donația de 1000 lei pentru Societate, a adus acestei Societăți însemnate servicii pe care le vom arăta în viitor.

Domnul Adolf Schwartz proprietarul Cinematografului Elisabeta, s-a prezentat la biroul nostru, donând pentru Societate suma de Lei 500 și angajându-se ca să facă o propagandă înținsă pentru adunarea de fonduri.

Biroul Soc. Mormintele Eroilor, edificiul Primăriei, camera 55 dă în mod gratuit orice soiu de informații cu caracter militar, acelora cari subscriv donațuni pentru societate.

Marți, 1. Martie 1927 oarele 17. Comitetul județean al Societății va lăsa ședință lunară în sala mică de ședințe a Primăriei, sub președinția P. S. S. Dr. Grigore Gh. Comşa Episcopul Aradului și participarea tuturor membrilor comitetului. Obiectul ședinței va fi: Darea de seamă asupra activității pe Februarie și rezultatul obținut prin înscriere de membri și donațuni, apoi stabilirea programului pentru intensificarea propagandei și strângerei de fonduri în luna Martie, cât și fixarea adunării generale proclată pentru Iulie Martie.

China protestează contra Angliei

— Ministrul Chinei la Roma declară, la Liga Națiunilor, că cei 400 milioane de chinezi nu vor ceda Angliei —

Geneva, — Reprezentantul Chinei în consiliul Ligii Națiunilor, d. Chao-Hsia-Chu, ministru Chinei la Roma, care deține agăzarea diferențială între Marea Britanie și China s-a instalat la Geneva spre a urmări de aci dezvoltarea evenimentelor și a putea cere la momentul dat întrunirea consiliului, a remis presei o declarație în care protestează în fața lumii contra trimiterii unui contingent de 20.000 de trupe britanice în China. Această armată considerabilă nu poate avea numai un scop defensiv, ci vizează mai ales o exhibiție de putere, destinată a intimidări pe chinezi.

D. Chao Hsia-Chu declară în mod solemn că 400 milioane de chinezi, care doresc să salveze suveranitatea Chinei, nu vor ceda niciodată în fața armelor străine. Chinezii nu doresc de către un lucru: să fie tratați pe picior de egalație. Fără egalitate, pacea este imposibilă.

Chinezii pot avea divergențe în politică interioară, dar sunt perfect uniti în fața problemelor exterioare care lovestesc statu quo și suveranitatea lor.

Paris. — Reuter anunță din Shanghai că acordul privitor la concesiunile britanice din Hankow prevede că municipalitatea britanică va fi dizolvată pe ziua de 15 Martie și administrarea concesiunii va fi încredințată unei noi municipalități chineze. Autoritățile chineze vor conduce poliția concesiunii și vor dirija lucrările publice și săpătare.

RESTAURANT ROMÂNESC!

Funcționari români din Arad și județ, luati masa numai la restaurantul românesc „PALACE“, Arad, Strada Ionel C. Brătianu.

Mâncări bune și ieftine. :: serviciu punctual.

și i se păru că îl gresise. În zarea ochiilor lui, cifrele se așezau în șiruri drepte ca niște soldați disciplinați, fiecare după culoarea și semnul ei distinctiv. Deodată o muzică primitivă îl făcu să tresără. Ajunsese în preajma statuii. Cum era om milos de felul lui, a scos două hârtiute curate de căte doi lei și le-a întins celor doi cărători, care au început să declameze un intreg imn de mulțumire și lui Dumnezeu și lui Fritz Mayer. Omul civilizat din apus se trezi în Fritz Mayer, care puse cărătorilor întrebarea obișnuită și de prisos :

— Dece nu vă strînge statul în case omenești unde să vă îngrijească omenește?

La urechile cărătorilor aceste vorbe sunau fără înțeles.

— Dumnezeu să vă mulțiască! — ziseră ei uitându-se unul la altul sau înspre cer.

— Asta este o barbarie față de voi și față de publicul trecător! adăose Fritz Mayer cu un adânc sentiment nelămurit de neplăcere.

se adunaseră acum vre-o douăzeci de oameni de ambele sexe și de toate vîrstele și se uitau la acest vrăbioiu alb, din spirit de imitație. Mulți din ei profita de imprejurarea aceasta că să discute chestiuni care nu aveau nici o legătură cu obiectul curiozității comune.

Formarea acestui grup destul de mare tocmai în apropierea statuii făcu pe un gardist să alerge ca un proiectil esit dintr-o crâșmă din vecinătate. O adunare în piata statuii pe vreme de stare de asediu este o vedețe ingrozitoare pentru un polițist, oricare îl ar fi rangul și puterea. Gardistul se opri brusc la marginea trouarului și căuta disperat cu ochii pe instigator sau pe orator. Disperatul lui creștea cu atât mai mult cu cât vedea mai bine linistește desăvârșită cu care acești oameni priveau la cătiva pași înaintea lor, vorbind incet și fără gesturi. Gardistul se hotără în sfârșit să strige :

— Nu-i voie, domnilor! Să nu mai stea nimănii aici; ordin delă prefectură. Hai, plecați! Si gardistul căuta cu ochii un om mai prost îmbrăcat ca să

poată procede energetic și fără rizic. Lovi cu varga pe un lician fără uniformă, a căruia îmbrăcămintă avea în aspectul ei ceva provocator pentru ochiul poliției, aşa cum haina roșie provoca pe curcani.

Strigătele și lovitura oficială avură de efect ca lumea să se îmbulzească și mai tare. Vrăbiile, care la început nu simțeau de loc că oamenii se adunaseră din pricina lor, acum când vedea multimea într-o fază nouă de mișcare și zgromot, începură a iupăi nervos și a-și roti capetele cu iuteală în toate părțile. Si zbâr... se opriră toate într-un saltăc din dosul statuii. Între ele zburase și vrăbioiu alb.

(Va urma.)

Aviatorul de Pinedo

a încercat, fără reușită, să surbiște Oceanul Atlantic în ziua de Dumînașă 20 cor.

Modificarea regimului juridic al Dunării

— Conferința dela Geneva. — Ce revendică comisiunea Europeană a Dunării. — Contraproiectul guvernului român —

Geneva. — Comitetul special al comisiunii de comunicațuni și transiții însărcinat de Liga Națiunilor cu examinarea dificultăților ivite pe Dunăre, dela Brăila la Marea Neagră, între guvernul român și celelalte puteri reprezentate în Comisiunea Europeană a Dunărei, s'a întrunit la 21 Februarie la Geneva cu delegații Statelor interese în această comisiune.

Se știe că pe baza aranjamentului intervenit la 18 Septembrie 1926, comisiunea jurisdicției Comisiunii Europene a Dunării pe sectorul Brăila-Galați a fost trimisă pentru aviz consultativ Curtii permanente de justiție internațională dela Haga, cu rezervele bine cunoscute formulate înaintea consiliului Ligii Națiunilor de domnul Titulescu, ministrul României la Londra.

Aranjamentul sus menționat prevede în același timp continuarea negocierilor directe între statele interese în vederea unei revizuni parțiale a conveniunii statutului Dunărei. Aceste negocieri care au început în cursul sesiunii trecute din luna Septembrie a Comitetului special se referă la repartiția competențelor între Comisiunea Europeană a Dunărei și autoritățile românești precum și asupra naturei competențelor comisiunii.

Ce revendica Comisiunea Europeană

Bazându-se pe o practică tolerată înainte de război de guvernul român, Comisiunea Europeană a Dunărei prevede a trage un drept din abuzul acestor toleranțe și, invocând conveniunea statutului Dunărei care ar fi sancționat practica toleranță înainte de război, revendică competența de jurisdicție pe sectorul în ceea ce privește

Ori, Comisiunea Europeană a Du-

nărei are să se ocupe de balisaj și de pilotaj, servicii pur tehnice. Un vapor cere de exemplu un pilot pentru a indica drumul navigabil ca să evite accidentele, nu este vorba de a instruia în caz de accident. Comisiunea europeană pretinde însă, că serviciul pilotajului implică un drept de jurisdicție; obligația și răspunderea unui astfel de serviciu implică competența de a reprima infracțiuni eventuale.

Proiectul de conciliație elaborat de comitetul special al Ligii Națiunilor propune o jurisdicție mixtă; jurisdicție în materie de navigație pentru comisiunea Dunărei, și jurisdicție în materie de navigație pentru Comisiunea Dunărei, și jurisdicție în materie de port, pentru autoritățile românești. Comisiunea Europeană a Dunărei să editeze regulamentele de poliție, de navigație și autoritățile românești să editeze regulamentele de port.

Contra-proiectul guvernului român

Contra-proiectul guvernului român, prezentat de delegatul României în Comisiunea Europeană a Dunărei, d. ministru Contescu, vînde a modifica regimul juridic pe Dunărea maritimă, a uniformiza pe această porțiune a Dunărei aplicarea regulamentului de poliție de navigație edictat și aplicat astăzi de guvernul român între Brăila și Galați și de Comisiunea Europeană a Dunărei dela acesi punct până la gurile fluviului și a asigura pe Dunărea maritimă un regim analog celui prevăzut de conveniunea statutului Dunărei pentru Dunărea fluvială.

Sesiunea comitetului special va dura trei-patru zile.

MISCAREA CULTURALA

De ce nu este informat publicul românesc din Arad despre reprezentările teatrale românești

Răspuns la o serisoare

Am primit eri câteva rânduri, trimise din partea unei distinse persoane din loc, care se bucură de cel mai bun renume, și ca om și ca buna română, — în societatea românească din Arad, în care ni se impută, că în ziarul nostru nu se poate lăuda cunoștință despre mișcările culturale din localitate — „mai multe de cele teatrale” — zice, dsa, — și că incunoștiță doar numai prin cuvintele „reprezentări românești” publicul, în loc să amintim numeroase piese teatrale.

Răspundem însă în primul rând facem loc anticei generale asupra „reprezentării românești” de eri seara.

Iată ce se aude în oraș, ce ne spune un domn, fostul coleg și prieten de suflet al regretatului Grozăvescu.

Regret, însă că să fiu sincer față de eul meu propriu, declar, că — nici odată nu mi-a părut mai rău, ca eri că am fost la „reprezentări românești” din teatrul municipiului, pentru următoarele considerații:

1. Dl Leonard, s'a prezentat cu o trupă, care poate corespunde în vîrstă mahalașă a Bucureștiului și nu în Arad, unde se blamează cu asemenea „artiști” înaintea trupei locale.

2. Piesa ca atare, a fost oribil multă, cenzurată de „artiști” noștri. — s'au făcut prescurări și omisiuni după plac.

3. Taxele de intrare dublate, față de taxele trupei locale și în schimb se oierim publicului, siguranța contractării unei „gripe spaniole,” — totă lumea tremură de frig.

In ce privește motivul că ziarul nostru amintește doar numai „reprezentări românești”, — iată motivul:

Librăria Diecezană din localitate, care precum se vede are monopolul desfacerilor de bilete și propagandei într-un cerc că mai larg, a tuturor reprezentărilor românești din Arad, se îngrijeste că afișele să apară căt de târziu pe străzile orașului și că acestea nu cumva să fie trimise și la vreun ziar românească din localitate, care apoi ar avea marele favor a publica... și numirea piesei, fiind scutit astfel și mai scris „reprezentări românești”.

Nu mai vorbim, că decăud ziarul nostru există, nu năsă trimis nici măcar un singur comunicat din partea librăriei cu monopolul, în ceea ce privește reprezentările românești.

Distinsul domn ar face un serviciu real publicului românesc din Arad, dacă în cea ce privește cuprinsul scriitorii adresate noauă și ar pune la dispoziție autoritatea domniei sale și convingându-se de adevărul expus de noi, ar interveni pelângă numita librărie să-și schimbe procedeul, în favorul publicului românesc din Arad și județ.

Iar, în ce privește mișcarea culturală din Arad și județ, punem la dispoziția distinsului domn colecția ziarului nostru, din care se va convinge, că am fost pe nedrept acuzați.

Toți intelectualii, industriașii, meseriașii, comercianții și țărani mai cu stare, din oraș și județ, își vor da întâlnire în ziua de 1 Martie 1927, în Palatul Cultural, la balul ce se va aranja pentru ajutorarea sinistraților!

INFORMATIUNI

Insemnatatea istorică a zilelor

America, țara modernă și cea mai învățată de pe fața pământului, ultima stațiune a găduriilor mijloilor muritori dormici a se îmbogăți, a scăpa din ghiarele mizeriei, în ziua de azi, 22 Februarie serbează, unușă nouăzeci și cinci de ani de la nașterea eliberatorului ei Gheorghe Vasilescu, care s'a născut în comuna Bridge-Creek.

La Pâncota

În ziua de 28 Februarie a.c. va fi alegeră Consiliul comună, unde, spre cea mai mare surpriză și au anunțat esirea pe teren

Trei partide românești

și un partid minoritar, care, cu cel mai mare calm, plimbându-se cu mâinile în sân, astfel, este asigurat de reușită!

Bine faceți iubitorilor frății!

Certați-vă numai! Ar și fi păcat să vă înțelegeți și nici nu are înțeles căci, doar acasă la noi, în România suntem!

Așa zice și proverbul: »Unde este înțelegere, acălo-i plăcuseală».

Apoi, dragilor pâncotani să nu vă plăcusiți, — desbinăți-vă în căt se poate de multe partide și subpartide, ca și apoi căstigând minoritarii să aveți plăcută distracție de a vă tot plimba... dela Pâncota la... Arad prefectură și... retour!

Petricere bună și apoi... călătorii sprâncenate.

Una însă știu că, domnul prefect de județ o să aibă mult val cu voi când, — rând pe rând veți veni la domnia sa spre a cere anularea alegerilor, pe motivul că... ati căutat să vă alungați plăcuseala prin formări de partide, putând să trăjiți ca în rai, cu fericierea sufletească că, sunteți în fine în ţara voastră!

Unității pentru Dumnezeu!

Nu vă doare sufletul să vă bateți joc astfel de memoria celor jertfiți pentru unirea tuturor românilor.

Astfel va fi unit?

In consiliul de miniștri

de eri seara dîi Petroviciu ministru de instrucție publică a explicitat fondul proiectului de lege referitor la reorganizarea școlilor medii, documentând prin pînde că, noua lege va avea ca urmare avantajii considerabile pe terenul pedagogic.

Unii din miniștrii au fost de părere contrarie, susținând că, aceste inovații nu corespund cerințelor noastre și nici timpului în care trăim.

Din acest motiv, nu s'a decis niciu definitiv asupra acestui proiect de lege ci se va reveni în viitor asupra-i.

Cei decorați cu „Mihai Viteazul”

vor primi conform hotărîrilor consiliului de miniștri, fieștecare în parte, căte 25 hectare de pământ.

Proiectul în această privință va fi depus parlamentului în scurt timp.

Cum trebuie să se poarte personalul Cfr. față de public

Subsecretariatul de stat Cfr. a dispus ca personalul să fie căt se poate de civilișios și curtenitor în raport cu publicul de toate categoriile. Chiar când ar găsi pasageri vinovați de călătorie frauduloasă sau contravenienți la alte reguli de călătorie, să fie puși în mod politicos la plată amenziilor prescrise sau predăți celor în drept fără a-i brutaliza sau molesta.

Mulțumită

Alexandru Filidan ca soț, văd. Porfirie Popescu ca mamă și fratele Ioan Popescu aduc pe această cale călduroase mulțumiri tuturor celor care au luat parte la nemărginită durere ce i-a fărcat prin perderea scumpel și regretate soții, fiice și surori.

Populația Bulgariei

După recensământul făcut la 31 Decembrie 1926, Bulgaria avea, la acea dată, 5.484.143 locuitori, dintre cari 2.747.983 bărbați și 2.736.160 femei.

In 1920, cifra totală a populației era de 4.847.971 locuitori.

Cifra actuală a locuitorilor dă o medie de 52.6 locuitori pe kilometru pătrat de suprafață, față de media de 47.2 din 1920.

La 31 Decembrie 1926, se socoteau 996 femei pentru 1000 bărbați, față de cifra de 1002 femei constatătă în 1920.

Leac contra boalei somnului

Berlin. — In zona sud africană unde bântule endemic boala somnului, un legionar englez a fost vindecă după trei luni de către doctorul Klein, trimis acolo din însărcinarea Ligei Națiunilor, pentru a studia combaterea boatei.

Este pentru prima oară când se găsește leac contra boalei somnului.

Spectacolele zilei

Teatrul orașenesc

Joi: Schimb de femei, comedie.

Pierdere, începutul la orele 8 seara.

Vineri: d. m. la orele 3 și jumătate opereta „Vânătu'n goană” prețuri jum. Seara la orele 8 reprezentație românească.

Sâmbătă: d. m. la orele 3 și jum. comedie „Cazul băiatului Nosty” cu Maria Toth. Prețuri jum. Seara la orele 8 și jum. opereta Chopin.

Cinema Apollo.

De azi până joi seara „Nunta roșie”.

Inceputul reprezentațiilor la orele 4 și jumătate, 6, 7 și jumătate și la 9 seara.

Cinema Urania.

De azi până joi seara, „Birja No. 15”.

Inceputul reprezentațiilor la orele 4 și jumătate, 6, 7 și jumătate și la 9 seara.

CINEMA ELISABETA.

Azi, după masă orele 6, 7 jum. și 9 mai pe urmă

Problema dragostei libere

dramă din timpul modern, aranjată frumos. În rolul principal: CONRAD NAGEL, PAULETTE DUVAL și LEWIS STONE.

De mîine începând:

Lumea cufundată.

BURSA

Cursurile devizelor Zürich

Iachiderea dela 23 Februarie 1927

Berlin	123.25
Amsterdam	2082.50
New-York	520 —
Londra	2521.25
Paris	2035.—
Milano	2275.—
Praga	1540.—
Budapesta	9090.—
Belgrad	91.50
București	320.—
Varșovia	58.05
Viena	7320 —

VIN VECIU

produs propriu și bine
îngrijit în but la

Farmacia FÖLDES Arad.**AVIZ!**

Aduc la cunoștință On. public
și clientelă, că mi-am

permuat atelierul și
prăvălia mea de pă-
lăril din Str. Corvin
No. 3, în Str. Mără-
șești (Kossuth-u.) 6.

Primesc transformări, curățiri și
vopsiri de pălării, călcări pe lângă
prețuri ieftine. Cer și pe mai de-
parte binevoitorul sprijin

Ioan Manuțiu, pălărier.

No 199—1927. 679

Publicațiune de licitație.

Cu provocare la Ord. Jude-
cătoriei de Ocol No. G. 3522—927
prin care le să ordinează licitația
lăsământului dec. văd. alui Fran-
cisc Kohlbauer născ. Paulin Hamerle,
anunț, că aceasta licitație se
văține în Arad, Str. Unirea
No. 1, la 4 Martie 1927 la ora
4 $\frac{1}{2}$ d. m.

Lăsământul formează diferite
mobile și recuizite casnice.
Arad, la 22 Febr. 1927.

Invent. orașului: *Iuliu Papp*.

Citiți Cuvântul Ardealului!

Notariatul comunei Turnu.

No. 24—1927. 672

Publicațiune.

În urma conferinței avută la
Prefectura jud. în ziua de 16
Februarie a. c. și în conformi-
tate cu decizia Dului Prefect al
județului No. 32751—926, public-
căm licitație pentru înlocuirea
fișelor cadastrale redactate în
limba străină a comunei Turnu
cu fișe scrise în limba statului
cca 700.

Licităținea se va ține cu
oferte inchise în biroul notarial
a com. Turnu, în ziua de 23
Martie a. c. la ora 10 a. m. în
conformitate cu art. 72—82 din
legea contab. publice.

La licitație vor putea con-
curența numai ingineri diplomați și
persoane cari au autorizație
de la Inspectoratul geodezic pentru
astfel lucrări.

Turnu, la 18 Febr. 1927.

Primăria.

Primăria comunei Talpaș.

Nr. 176—1927. 676

Publicațiune.

Conform deciziei prefecturei
județului Arad No. 32751—1926,
Primăria comunei Talpaș publică
licitație pentru angajarea unui
inginer, care va folosi fișele ca-
drastrale redactate în limba străină
cu fișe circa 900 scrise în limba
statului.

Licităția se va ține în ziua de
25 Martie a. c. la ora 10 a. m.
în conformitate cu dispozițiunile
art. 72—80 din legea contabili-
tății publice în locația primăriei.

Doritori de a întreprinde prin
aceasta sunt rugați a înțintă
oferte inchise.

Talpaș, la 19 Febr. 1927.

Primăria.

Primăria comunei Sfânta-Ana.

Nr. 231—1927. 669

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință genera-
rală, că Primăria comunei Sfânta-
Ana jud. Arad, ține licitație pu-
blică în ziua de 28 Martie 1927 la
ora 3 d. m. pentru confectionarea
imbrăcămintei de vară necesare
poliției comunei pe anul 1927,
precum urmează:

- 8 (opt) bluze,
- 8 (opt) pantaloni,
- 8 (opt) jilete (zuboane),
- 8 (opt) capele și
- 8 (opt) părechi bocanci.

Licităția se va ține în biroul
Serv. Financiar al comunei, cu
oferte scrise, inchise și sigilate
și deci pe lângă respectarea disp.
art. 72—83 din legea asupra con-
tabilității publice.

Caetul de sarcini se poate
vedea zilnic în biroul Serv. Fin.
a Primăriei între orele oficioase
a. m.

Amatorii vor depune deodată
cu oferta la Casseria comunală
și o garanție de 10% din suma
oferită.

Sfânta-Ana, la 21 Febr. 1927.
Primar: *Hess Mihai*.
Notar: *Ardelean Aleza*.

Primăria comunei Sfânta-Ana.

Nr. 232—1927. 670

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință genera-
rală că Primăria comunei Sfânta-
Ana, jud. Arad, ține licitație pu-
blică în ziua de 28 Martie 1927
la ora 10 a. m. pentru prucu-
rea imprimatelor, rechvizitelor de
scris, de registrelor și lucrări de
compactacie necesare pe anul
1927.

Licităținea se va ține în
biroul Serv. Financiar al comunei,
cu oferte scrise, inchise și sigilate
și deci pe lângă respectarea disp.
art. 72—83 din legea con-
tabilității publice.

Caetul de sarcini se poate
vedea zilnic în biroul Serv. Fin.
a Primăriei între orele oficioase
a. m.

Amatorii vor depune deodată
cu oferta la casseria comunală
și o garanție de 10% din suma
oferită.

Sfânta-Ana, la 21 Febr. 1927.
Primar: *Hess Mihai*.
Notar: *Ardelean Aleza*.

Inserții se primesc
a Administrația ziarului

Compozitorul urb. Gurahonț.

Nr. 189—1927. 667

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință, cum că
în ziua de 15 Martie 1927 la ora
3 d. m. va avea loc în localul
primăriei Gurahonț licitație pu-
blică, cu oferte inchise, pentru
vânzarea materialului lemnos de
pe teritorul de circa 28 jug. cad.
pădure, proprietatea compozi-
torului urbarial din Gurahonț.

Pădurea din cauză se află la
depărtarea de 1 $\frac{1}{2}$ —2 km. de
gara Gurahonț, de care e legată
prin un drum în situație bună.

Condițiile de licitație se pot
vedea în biroul primăriei din Gu-
rahonț. Ofertele se vor depune
la primărie până în prezina li-
citației inclusiv,

Gurahonț, la 10 Febr. 1927.
Primar: *Simion Jiva*.
Preș. comp. urb.: *Vasile Haidu*.

Dacă vrei să dejunezi sau să ciști ieftin și să fii servit
coo
constițios cauță coo

hala de vin a viticulturei „Minoritilor”
aranjată cu gust. Arad, Str. Brătianu No 2. — Vinuri esențiale!
Deschis până la ora 12. 669

Pentru 10 ani, garanții prin introducere în carteaua funduař

iți poți asigura o locuință modernă cu patru camere și dependințe,
construite mai nou în formă de casă particulară **sistem englezesc**
Arad, Str. Ioan Calvin și curba Piața Impăratul Traian
(fostă Piața Attila), 3 minute din centrul orașului dela Teatrul.
E recomandabilă pt. familiile cari au afaceri comerciale și birouri,
ori celor cari vor să se stabilească aici în Arad. Se vor închiria
șase locuințe, construite după sistem englezesc, cu chirie anuală
de Lei patruzeci mii. Chiria pentru zece ani se va plăti în patru
rate. — Informații detaliate precum și vedere planulula

dă architect ALEXANDRU GRAF, Strada Ioan Calvin
Nr. 12 — Arad.

Direcțiunea Uzinelor de Gaz
a orașului Arad.

Se află în situație plăcută, ca să servească On. Public cu gaz de cali-
orie înaltă, cu a cărui ajutor putem ca în timpul de pece ieftin a hu-
mină, încălzii, pregăti mâncăruri, a căica ruje și a ne scăldă. Instalațiile
necesare și montările se execută pe rate și pe prețuri de regie.

Uzinele Comunale Secția gaz aeriană:
Arad, Str. Muciul Scevola 9, II, 13. — Telefon: 27, 25, 16.

Biroul uzinelor
din Str. Eminescu No. 4, stă la dispoziția On. public în
ce privesc comenziile etc.

Cine voiește să cumpere mobilă să și ia atât oboseală și să
cerceteze depozitul fabricii KLUU din Aradul-Nou lângă podul Mu-
reșului.

Atelierul de broderii, fesături și cusături naționale
al doamneli Cristina Săbau

Arad, Strada Gojdu Nr. 17.

Confeționeză; Cuverturi de pat, perdele, fețe de masă,
lingerie etc. Specialități de batiste. Bogat assortiment
de modele artistice pentru brodat. :: Imprimeuri de
modele pe pânză.

Griji, Tânările!

Stole școlare, metru lei 460
Stolă școlară extra-
firă, metru . . . lei 560
la MUZSAJ .. ARAD

vis-a-vis de teatru. (589)

Societatea Anonimă Română

pentru întreprinderi industriale și financiare (Domeniul Pâncota)
Arad, Strada Eminescu (Deák Ferenc-ucca) No. 19,
Etajul I. — Telefon No. 312, 610.

Recomandă pe lângă expedierea promptă pe linia tramvaiului
Arad-Podgoria lemne de sag, cer și ulm de I-a calitate, pari pt.
vie de 7 șucuri, stâlpi pentru garduri, precum și orice fel de
materiale aparținătoare industriei lemnului.

Baia arteziană SIM

Baia cu aburi pentru fe-

Martă toată ziua și Vă-

d. m. Pentru bărbați

de Martă în toată ziua

Sâmbătă și după mas-

Baia-vână deschisă în

ziua de dimineață până la

Hidroterapie; baie cu

sulfuric și acid carbonic

femei după masă, iar p-

bărbați înainte de masă.

KNAP

vopsește și cu
haine. — Ateliere
Arad, Str. Episcop
Radu 10. — Locu-
tră străngerea ha-
lor în Arad, Str.
Tianu 11. În ed.
Bâncei Agrare i-
sană.

Haine (blouse) croșeta-
veste, Poale-uri, ciorapi, mănuși
elegante de mătase, tricouri (indu-
se capătă pe lângă prețuri conveni-
abile).

SZÁNTÓ, Sîr. Eminescu
Arad.

BECURILE uzate pe lângă
prăplătere le schimbă cu
suție și obicei de porțelan
le tipuri speciale, cadre
tablouri și lucrări de sticlă
lângă prețuri ieftine la sa-

SCHWARCZ Arad
lângă biserică izraelică.

Primăria comunei Șimandul

Nr. 1—1927.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință
publică, că în 2 Aprilie 1927
ora 9 a. m. se va ține licitație
cu oferte inchise în conf. nr.
72 și următorii din legea
conab publice, pentru inlo-
fișelor cadastrale, redactate
în limba străină, cu fișe scrise
statului.

Condițiile de licitație se
vedea zilnic în biroul primăriei
în timpul serviciului.

Garanția provizorie de
se va depune odată cu ofer-
tele numerar, sau recepția de
semnare.

Simandul de sus, la 18

Februarie 1927.

Primăria comunei Cintea

Nr. 763—1926.

Publicațiune.

În conformitate cu ord.
fecturei Județului Arad,
32751—1926 publicăm licita-
ție de 26 Martie 1927 la
ora 9 a. m. pe teren în ocnițea alor
buc. fișe cadastrale cu fi-
scătate în limba română și
făcere a acestora.

Licităținea se va ține
conformitate cu art. 72—82
legea contab. publice, cu
închise.

Condițiile și caetul de
se pot vedea în biroul
din Cintea.

Cintea, la 18 Februarie 1927.